

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

با استفاده از این جدول ملاک و شاخص تجزیه اسم و حرف مشخص شده است. به این ترتیب که هنگامی که با اسمی مواجه میشوید، باید آن را جزء یکی از دسته های ۶گانه اصلی در نظر گرفته و خصوصیت جزئی آن را نیز تشخیص دهید.

تجزیه اسم:

۱- مصدر یا غیر مصدر: انواع مصدر عبارت است از

۱,۱. اصلی ، میمی، صناعی

۱,۲. مرّه ، هیئّه

۱,۳. صریح یا مؤول

۱,۴. معلوم یا مجهول

۲- جامد یا مشتق؟

۱. اسم فاعل

۲. اسم مفعول

۳. صفت مشبّهه

۴. اسم مبالغه

۵. اسم تفضیل

۶. اسم مکان

۷. اسم زمان

۸. اسم آلت

۳- مذکر یا مؤنث؟

حقیقی یا مجازی

مؤنث : لفظی یا معنوی

علامت تأنیث : تاءمنقوطة، الف مقصوره و ممدوده

۴- متصرف یا غیر متصرف؟

مفرد، مثنی، جمع؟

*اگر معنای جمعی دارد آیا جمع است یا اسم جمع یا اسم جنس (افرادى یا جمعى)

جمع سالم (ون ، ات) یا مکسر ؟

جمع قلّه یا کثره؟

جمع المنتهی الجموع؟
*مکبر است یا مصغر؟
اسم منسوب؟

۵- معرفه یا نکره:

ضمیر ، علم ، اسم اشاره ، اسم موصول ، ذواللام ، مضاف به معرفه(اضافه معنوی) ، منادا

۶- مبنی یا معرب:

اقسام اسم معرب: مقصور، ممدود، منقوص، صحیح، شبه صحیح
اسماء مبنیة:

۱. ضمائر،
۲. أسماء شرط،
۳. اسم استفهام،
۴. أسماء اشاره(غیر مثنی)،
۵. اسماء موصول (غیر مثنی)،
۶. اسماء افعال،
۷. اسماء مرکب مزجی - مانند: احد عشر تا تسعة عشر (غیر از اثنا عشر و اثنا عشر)
۸. اسم لای نفی جنس که غیر مضاف و غیر شبه مضاف باشد.
۹. منادای مفرد(معرفه یا نکره مقصوده)
۱۰. بعضی از ظروف. حیث
۱۱. علم مختوم به ویه: سیبویه
۱۲. علم بر وزن فَعَالٍ : قَطَامٍ
۱۳. اسم صوت ها : غَاقٍ
۱۴. بعضی از اسمها مانند (کَم)

تجزیه حروف

نام حرف ؟

عامل یا عاطل(غیر عامل) ؟

مبنی بر سکون یا حرکت؟

نوع حرکت؟